

Filmekről

A MAGYAR FILMIPARI SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Vízet prédikálunk

és bort iszunk? Nem! A világért sem. Amit leírunk, azt hisszük és valljuk: „A magyar filmgyártást pedig minden áron talpra kell állítani!” Erről cikkezünk hetek óta.

Décsi Oszvald barátom ezzel kapcsolatban, figyelemreméltó cikkében felszólítja az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagjait, hogy mondjanak le a bizottsági munkájukért járó jelenléti díjukról a magyar filmgyártás támogatására létesítendő filmalap javára.

Ha megértést, támogatást, adóelengedést kérünk és követelünk a magyar filmgyártás számára, akkor mutassunk magunk is példát. Szívveljük meg Décsi Oszvald indítványát.

Én, a magam részéről, a mai napon lemondok jelenléti díjaimról a Magyar Filmipari Szövetség keretében létesítendő filmalap javára.

Több joggal és erkölcsi hangsúllyal követelhetjük a kormánytól, hogy hozzon áldozatot a magyar filmgyártás feltámasztá-

sáért, ha bebizonyítjuk, hogy mi magunk sem riadunk vissza az áldozatvállalástól.

Szívesen emlegettük és emlegetjük ma is, hogy a magyar film szerelmesei, a kultúra terjesztői és a művészetek rajongói vagyunk. Nos tegyünk hát valamit, hogy el is higgyék ezt rólunk.

Meggyőződésem, hogy valamennyi kartársam elfogadja és magáévá teszi Décsi Oszvald indítványát, mert talán ebből a kis gesztusból virágozik ki újra a sorvadó magyar filmgyártás fája.

Gács Miklós

A

NOVEMBERI MEGJELENÉSEI

SZOVEPORT FILM

DUBROVSKY A BETYÁROK KAPITÁNYA

Romantikus kalandtörténet

URÁNIA

A PRÉDA

Társadalmi erkölcsdráma egy eladott lányról, Osztrovszkij világ-hírű drámájának filmváltozata

SCALA

FIUK A GÁTON

Brillians film „2 srác” forradalmi kalandjáról!...

URÁNIA

MANDZSU BESTIÁK

Izgalmas kalandfilm
Remek kémtörténet...

VÁROSI URÁNIA

HETEN A HÓ ELLEN

Izgalmas történet egy Észak-sarkvidéki expedicióról

OMNIA

TITO NÉPE

Harc Jugoszlávia felszabadításáért

HIRADÓ

2 FONTOS HIR

A Magyar Filmipari Szövetség Export-Import bizottsága november 19-i ülésén, egyrészt a hazai moziélet színvonalának védelmében, másrészt a Francia követség kereskedelmi attaséjának kívánására elhatározta, hogy a francia filmek behozatalára rendelkezésre álló 3.000.000 francia frankos szűk keretből, kizárólag a legújabb időkben gyártott és jelentős művészi velleitási filmek importját támogatja. Ennek kihangsúlyozására azért van szükség, mert a beérkezett jelentésekből máris megállapítottuk, hogy egyes cégek tíz évvel ezelőtt készült francia filmeket akarnak

megvásárolni. Közöljük, hogy ilyen vásárlásokra behozatali engedélyt kapni nem lehet. A rendelkezésre álló szűk keret folytán behozatali engedélyt elsősorban olyan cégek igényelhetnek, akik a film kölcsönzésével maguk foglalkoznak, akik pedig a behozott filmet más cégnek kívánják forgalmazásra tovább adni, ehhez a továbbadáshoz az Export-Import bizottság külön engedélyt is meg kell szerezniük. Ezért a jövőben minden behozatali kérelemhez a következő nyilatkozatot kell mellékelni:

„Alulírott . . . . . cég kötelezően kijelentem, hogy az egyide-

jüleg benyújtott behozatali kérelmünkben foglalt „ . . . . . ” című filmet saját kölcsönzönkben fogjuk forgalmazni.“

Aki a behozott filmet tovább akarja adni, az ebbeli elhatározását indokolni tartozik.

Az export-import bizottság a fenti nyilatkozatot a már eddig kiadott filmekre vonatkozóan is bekéri.

Az export-import bizottság csakis olyan filmek behozatali engedélyének kiadása mellett foglalkozhat állást, amelynek eredeti, aláírott szerződését az engedélyt kérő a bizottságnak bemutatja.

A Filmipari Szövetség már korábban felkérte a szövetség tagjait, hogy jelentsék be a Szövetségnek, milyen francia filmek vannak birtokukban. Azóta néhány hónap telt el és több olyan francia film kerülhetett elő, melyet eddig nem volt alkalom bejelenteni. A budapesti francia követség a párizsi Chambre Syndikat felhívására pontos kimutatást kér a futó francia filmekről. Ezért mi is újból felkérjük kartársainkat, hogy az alábbi kérdésekre adott válaszaikat *haladéktalanul* juttassák el hozzánk. Francia Bi-

zottságunk folyó hó 19-i ülésén úgy döntött, hogy azt a céget, amely bármilyen adatot elhallgat és bejelentését nem a valóságnak megfelelően teszi meg, Fegyelmi Bizottság elé viszi.

Választ kérünk a következő kérdésekre:

1. A film címe:
2. Az eladó cég neve:
3. Mikor járt le az előadási jog,
4. Betiltatott-e esetleg a film az elmúlt rezsim alatt?
5. Ha még nem járt le az elő-

adási jog, úgy kérjük ezt megjelölni.

Fel kell hívnunk kartársaink figyelmét még arra is, hogy egyes tagtársaink nem fizetik pontosan a lejárt licencű francia filmek után a 27 százalékos licenzzet, pedig erre a Szövetség kötelezettséget vállalt. Ezért felkérjük tagtársainkat a befizetések haladéktalan pótlására, mert amennyiben ez *3 napon belül* meg nem történne, úgy a Bizottság kénytelen lenne helyszíni vizsgálatot tartani és minden felelősséget a mulasztó cégre hárítani.

A Magyar Filmipari Szövetség elhatározta, hogy a szakmai élet elmélyítésére minden hónapban legalább egyszer társasvacsorát rendez, amelyre a szakma tagjain kívül a magyar film barátait is meghívja.

Az első társasvacSORA kellemes hangulatban, vidám beszélgetésben csütörtökön este zajlott le a Newyork kávéház különtermében. Jólesően állapítjuk meg, hogy már első összejöveteLünkön is úgyszólván mindenki megjelent, aki a magyar filmszakma családi köréhez tartozik.

Nem estélynek, ünnepélyes

gyülekezésnek, felköszöntős társasvacSORának szántuk ezt az összejövetelt, hanem egyszerű, közvetlen és kedves baráti találkozásnak, hogy a fehér asztal meghitt, gond, vita és tárgyalásmentes légkörében kerüljenek egymás mellé azok, akik napközben esetleg mint ellenfelek vívják mindennapos üzleti csatáikat.

Tervünk tökéletesen sikerült.

Volt egy nyugodt és színes este végre, amelyen nemesak a filmgyártás feltámasztásáért, vagy az adók elengedéséért, esetleg a súlyos terhek csökkentéséért vívott

reménytelen küzdelem volt a legfőbb téma.

Volt egy este végre, amelyen oly hosszú idő után ismét a szakma mosolygó arcát láttuk, együtt a kölcsönzöt és a mozist, a főnököt és az alkalmazottakat.

Legközelebbi összejöveteLünkét ismét a New-Yorkban, december 13-án, pénteken 8 órakor tartjuk, ezzel is bebizonyítva azt, hogy nem féltjük a szakma mosolyát a kábalától.

Külön névrészoló meghívókat nem küldünk — de minden kartársunkat és barátunkat szívesen látjuk.

Décsi Oszvald:

A mozis is közbeszól...

A Filmkurir legutóbbi számában számos cikk foglalkozott az esztendőök óta hallgatásra ítélt magyar filmgyártás megindításának és talpraállításának kérdésével. E cikkek mindegyike a kölcsönző, gyártó, író, zeneszerző és más, a film gyártása és forgatása körül tevékenykedő tényező tollából került ki és így magától értetődően a mindenkor szerző szempontjait, elképzeléseit és javaslatait helyezi élesebb megvilágításba. Kétségtelen, hogy minden javaslatot a félreérthetetlen jószándék váltott ki és mindegyikbe volt olyan gondolat, amellyel nemcsak érdekes, hanem kell is foglalkozni. A magam részéről ezúttal a mozi és a mozis nézőszögéből szeretnék a filmgyártás problémájához hozzászólni.

Egy film legyártásához elsősorban rengeteg pénzre van szükség és ezt a pénzt elő is kell teremteni valahonnan, mert azok a tőkés vállalkozók, akik a multban filmet gyártottak, pillanatnyilag nem nagy kedvet mutatnak a kísérlethez. E tartózkodás oka elsősorban a hitelek teljes megszűnésében keresendő.

Itt szeretném elmondani, hogy a jelenlegi kalkulációs bázis szerint egy magyar film már körülbelül 240.000 forintból is legyártható. Ez azonban nem az a magyar film, amelynek elkészítése kívánatos volna, mert 240.000 forintból csak olyan film készülhet, amely szereposztásban, díszletezésben, statisztériájában kompromisszumokra kényyszerül és így eredményeiben inkább elriasztó, semmint biztató hatással volna a magyar filmgyártás további fejlődésére. Az ilyen filmből pedig nem kérünk, mert sem a kulturális, sem az üzleti célnak nem felel meg, hanem legfeljebb csak arra való, hogy egyes vállalkozók megtalálják általa számításukat. Egy olyan minőségű magyar film, amelyet néhány évvel ezelőtt a Művész, Harmonia, Reflektor, Kamara, Hunnia, Phöbus, vagy más élvonalbeli gyártó cég a saját kölcsönzője részére gyártott, ma legalább 300—350.000 forintba kerül. Ilyen film kétségtelenül el is éri majd a kívánt anyagi eredményt, hiszen vidéken, ahol a közepes, sőt silányabb magyar filmek jobb üzleti eredményt érnek el a legkiválóbb külföldi filmnél is, minden bizonnyal rekordbevételeket és rekord-kölcsöndíjakat fog eredményezni.

De a jó filmhez sok pénzre van szükség. Milyen módon lehetne a folyamatos gyártáshoz szükséges pénzt előteremteni? Valamilyen alapot kellene létesíteni (nem filmalapra gondolok. Isten őrizzen ettől!) olyan, önmagából táplálkozó pénzforrást, amelynek állandó áramlása fel tudná tölteni a magyar filmgyártás elsorvadt véreireit.

Elgondolásom a következő:

1. A filmcenzúra szinte naponta működik és ülésenként 5—6 cenzort foglalkoztat. A cenzúra bizottságnak azok a kinevezett tagjai, kik nem hivatalbeli állásuknál fogva jelöltettek ki, nézetem szerint nem hoznának hűsba vágó áldozatot, ha jelenléti díjaikról a magyar filmgyártás javára lemondanának. Ez az összeg egy év alatt kb. 120—150.000 forintot tehetne ki.

Én a magam részéről már meg is nyitom a sort és kérem tagtársaimat, akik megtehetik, csatlakozzanak hozzám, hogy e felajánlással tegyünk meg az első lépést az új magyar film felé.

2. Az elmúlt nyáron több ízben, de mindig eredménytelenül kísérelték meg a pártvállalatok vezetői a belügyminisztériumnak fizetendő 12 százalékos belügyi járulék felére való csökkentését az engedélyezett szeptember 30-i nyári határidőn túl is.

Innen hívom fel a Mafisz elnökségét, sürgősen járjon el minden arra illetékes hatóságnál, hogy ennek a 12 százalékos belügyi juttatásnak legalább fele része a folyamatos magyar filmgyártás biztosítására fordíttassék. Ez az összeg talán már egymagában is megszüntethetné a filmgyártók minden gondját.

Elképzelésem szerint minden arra érdemes film kaphatna ebből a két alaphól egyharmadrészes hozzájárulást a gyártási költségvetéshez, amelynek egyik fele az első befolyó kölcsöndíjakból, másik fele az utóljára befolyó pénzekből nyerne visszafizetést.

Mindezen felül természetesen a magyar filmnek teljes adómentességet kellene kapnia. Ezt úgy szólván minden hozzászóló elmondta már eddig előttem, úgy hogy ennek szükségességét nem kell külön hangsúlyoznom és nem kell az adókérdéssel hővebben foglalkoznom.

TORDA JÓZSEF

**DIAPOZITIV SPECIALISTA
RÁDIÓSKÁLA KÉSZÍTŐ
Kitüntetve Paris Grand Prix**

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-UT 57b. T. 136-791

Pető József: Sorvadás vagy végelgyengülés?

Ha a magyarországi, de legelsősorban a nagybudapesti moziparkon végigtekintünk, önkénytelenül a címben foglalt két orvosi kifejezés jut eszünkbe. A mozgósínházak nagyrésze még mindig a kényszerűség diktálta öreg filmekből állítja össze műsorát, alig látni ízlésesen feldíszített utcai frontokat, az előcsarnokokban többnyire egy-két lámpa pislákol és végül valljuk be őszintén, bármennyire fájdalmas és egyben szégyen is — alig találunk egy-két olyan filmszínházat, amelyben a békeidőkre emlékeztető tisztaság ragyogna.

Mielőtt az okok kutatását megkezdéném, vagy egy kis búzdítást adnék azoknak, akiken az egykor oly híres és példászerű magyar mozipark újból visszacszerzendő hírve mulik, eleve elutasítom azt a védekezést, hogy háború volt, világégés volt, ostrom volt, nem kapható ez az anyag, stb.

Nem tagadható le, hogy háború és ostrom volt Budapest és Magyarország felett, de az igazság az, hogy ennek idestova két esztendeje és a szőke Duna hajjai fölé szorgalmas munkászekek könnyed ívelésű hidakat feszítettek, gyárak és ipartelepek termelnek és produkálnak és ami a legfontosabb, a közlekedési rendszer is majdnem kifogástalanul kiépült. Bizonyára lesznek olyanok is, — talán ilyenek vannak legtöbben — akik azzal védekeznek majd, hogy a magyarországi mozipark majdnem egész teljességében a koalícióba tömörült négy párt kezébe jutott és ilyenformán természetes következmény az, hogy az egyéni kezdeményezés és termelési készség hiányzik a központosított vezetés alá került csoportokon belül.

Hát éppen ez az, amiről beszélnünk kell az igen tisztelt

mozgósínház vezető urakkal, akiken úgyszólván az egész magyar filmipar jövője mulik.

Még az egész laikus szakmabelinek is tudnia kell azt az alapvető igazságot, hogy filmgyártás, filmkölcsonzés, filmkereskedelem, de a laboratóriumok és a segédintézmények sorsa is attól függ, hogy a mozgósínházak mennyi bevételt produkálnak, tehát részesedés formájában mennyi fordítható abból gyártásra, vásárlásra és egyéb befektetésekre.

Ne törődjenek tehát azzal a ténnyel a moziigazgató kartársak, hogy kinek a szolgálatában állnak. Légyen az nekik teljesen közömbös, hogy kenyéradó gazdájuk magánszemély, avagy valamelyik párt. Még azok a mozgósínház igazgatók is vigyék bele üzleti gesztusaikba teljes találékonyságukat és ügyességüket, akik a sors különös játéka következtében e pillanatban saját színházaik alkalmazott üzletvezetői valamelyik párt szolgálatában. Hassa át mindegyiket az a tudat és gondolat, hogy rajta és egyedül rajta mulik az egész magyar filmipar sorsa. Takarítsák ki és csinósítsák ki a színházakat. Tegyék kívánatosá a közönség előtt a mozgósínházba járást és kíséreljék meg mézesmadzagnaként vagy gyógybalzsamként a rendet és a tisztaságot felajánlani azokhoz a régi kópiákhoz, amelyeket az időszakos, de reméljük rövid ideig tartó, filmhiány következtében bemutatni kénytelenek.

Egyéni találékonyságuk, ötletességük — és ezekről a tulajdonságokról európszerte híres volt mindig a magyar mozgósínházigazgatói társadalom — az az egyetlen és megingathatatlan köszikla, amelyre a magyar filmipar vára felépülhet.

Karácsonyfaakció a szakmai gyermekek javára. A Filmszakszervezet elnöksége elhatározta, hogy a szegény szaktársak gyermekeinek felruházására mozgalmat indít. A mozgalom eredmé-

nye érdekében vasárnap, november 24-ikén a Szakszervezet nőbizottsági ülést tart, amelyen megtárgyalják a segélyakció minden részletét és megfelelő tervet dolgoznak ki a siker biztosítására.

Megérkezett az első nyersfilmszállítmány Budapestre. Közel három éve nem érkezett friss nyersfilm Budapestre. Az utolsó Agfa-szállítmányok 1944. tavaszán kerültek hozzánk, kivéve a tavalyi nagy zürzavarban idecsmpészett kevés anyagot. Amióta azonban a vámhatárokon ügyelnek minden csempészésre, azóta természetesen idegen anyag a vámhatóságok megkerülésével nem juthatott már el hozzánk. Az első nagymennyiségű nyersfilm szerdán érkezett az egyik budapesti pályaudvarra, ahol nyomban vámkezezték. A belga Gewaert nyersfilmet kompenzációs alapon hozták be az országba és egyik nagy vállalatunk rendelte meg. Az első friss nyersfilm megérkezése azt bizonyítja, hogy a nyersfilmen már nem mulik a filmgyártás megindítása, mert ezt a gondot sikerült leráznunk. Természetes, hogy a nyersfilmszállítmányt a jelenleg érvényben lévő 20 százalékos vámforgalmi adó beszámításával és az azóta életbeléptetett 3 százalékos behozatali illeték beszámításával vámolták el.

Pulvári

Hang erősítő

Kép vetítógép

Gyártás, átépítés,
javítás,
tanácsadás.

Nap-utca 22

Minden alkatrészt
utánvétellel
megküldünk

TELEFON: 137-482

Dr. Váry Rezső:

100 RENDELET 1 SORBAN

Körülbelül száz rendelet szabályozza a mozgósínházak működését és ezen a rendelethalazon áll a mozis, mint modern Hamlet és azon töpreng, hogy a rendeletek közül melyik érvényes, melyik nem. 1920 óta alig volt év, amikor néhány rendelet ne látott volna napvilágot és ma ott tartunk, hogy a következő csoportokba sorozhatjuk a rendeleteket:

1. alaprendeletek, mégpedig a 8454—1920. M. E., 68.800—920. B. M. rendelet, a 7200—1936. rendelet és az 5090—1945. M. E. rendelet. Ezek hatályban vannak, csak hogy az engedélyes kellékeire vonatkozólag egymással ellentétben állanak. Melyik rendelet érvényes tehát?

2. Az új állami rend beálltával hatályonkívül helyezett rendeletek. Ezek az úgynevezett faji rendeletek, amelyek az újabb törvényes szabályozások által természetesen hatályonkívül helyezettettek.

3. Érvényes, de végrehajthatatlan rendeletek:

Igy pl. érvényben van, mert

nincs hatályonkívül helyezve a 46.300—1940. B. M. rendelet és a 192.000—1941. B. M. rendelet, amely szerint a műsor egyharmad részének magyar gyártmányú játékfilmnek kell lenni és a 70.200—1940. B. M. rendelet, amely a kisfilmekre vonatkozólag írja elő az arányszámot. Ez ma kivihetetlen természetesen.

Éppúgy tárgyalanná vált a légókra vonatkozó rendeletek, anélkül, hogy kifejezetten hatályonkívül lenne helyezve. A rendeletek egy soránál kifejezett rendelkezések nélkül is tudjuk, hogy nincsenek érvényben, egy másik részénél, azonban lehet vitatkozni azon, hogy érvényben vannak-e a rendeletek igen-e vagy nem.

Igy pl. kérdezhetjük, hogy kötelezhető-e az améta rendelet még, lehet-e prömier mozgósínháznak prolongációs klauzula nélkül is kötni (192.000—1931. B. M.) rend.) Kiadhat-e bemutató mozgófényképüzem kedvezményes vagy féláru jegyeket 174.000—1936. B. M. rend. Játshat-e hosszabb műsort prömier mozgó

3400 méternél és mi van a hirodó kötelező lejátszásával.

Vajjon szabad-e filmkötőt alkalmazni és mi van a Horthy Miklós alappal? Ezekután maradnak negyedik kategóriának azok a rendeletek, amelyek értelemszerűleg megmaradtak, amelyeknek hatálybaléte feltételezhető.

Mozis legyen a talpán, aki a száz rendelet közül megmondja, hogy melyik rendelet milyen kategóriába tartozik. Ennek a kis írásomnak a célja az, hogy reámutassak arra, miszerint mulhatatlan szükség van egy rendeletrevízióra. Végre is a mozisnak tisztában kell lenni azzal, hogy melyek a kötelességei, mit nem kell betartania, szóval valahogyan el kellene kezdeni azt a játékot, amellyel a rendeleteket el kellene osztani kettővel, felét a Dunába dobni, a másik felének is a felét a Dunába dobni és ezt a játékot mindaddig folytatni, amíg meg nem születik egy egészséges, a mai időknek megfelelő egységes áttekinthető és a mozis által be is tartható rendelet.

Az egész szakma várja a

LEHULL AZ ÁLARC

c. francia filmünket.

FŐSZEREPLŐK:

**MADELEINE SOLOGNE
MICHEL SIMON**

Az összes eddig használt jelző elkopott ennél a filmnél.

**Megjelenik a FORUM-ban
Harmonia Pless Film**

Uj filmjeink
köthetők és
beoszthatók:

ZÜRZAVAR A MENYORSZÁGBAN

Robert Montgomery
Claude Rains
Columbia film

AZ ISMERETLEN IMÁDÓ

Rita Hayworth, Fred Astaire,
Adolphe Menjou
Columbia film

A FLOTTA GYŐZ

Pat O'Brien, George Murphy,
Jackie Cooper
R. K. O. film

VÉGRE EGY JÓ HÁZASSÁG

Carole Lombard
Robert Montgomery
R. K. O. film

MIRŐL ÁLMODIK A LÁNY

Ginger Rogers
R. K. O. film

NO NO NANETTE

Ann Neagle, Roland Young
R. K. O. film

Forgalomba hozza

PARAMOUNT Filmforgalmi RT.
Budapest VIII. Rákóczi ut 59
Telefon: 137-999 137-959

Pásztor Béla:

Bukaresti levél

Egy hónapot töltöttem most Bukarestben. Meg kell állapítanom, hogy a romániai filmélet sokkal szervezettebb, előrehaladottabb, mint a miénk. Pedig hol voltak ők mögöttünk a háború előtt?! Az egész román filmélet akkor úgyszólván Magyarország után igazodott. Mintha a romániai filmpiac valamilyen detachirozott provinciája lett volna a magyarnak. Most, úgy láttam, gyorsabbak, frissebbek, Vállalkozó szellemük merészebb, ötletesek, találékonyak. A latin kockázat-vállalás, a va-banque szellem a filmszakmára is kisugározza hatását. Csak úgy rapszódikusán és sürgönystilusban akarok megemlékezni megfigyeléseimről.

Rengeteg amerikai és francia filmet láttam, amelyeknek Magyarországon még nyomuk sincs. Nemcsak az öt vezető amerikai, hanem a független amerikai cégek filmjei is nagy sikerrel futnak, ami azt jelenti, hogy ott ha nem is negatív, de legalább is kópia van ezekből a filmekből. A Mi kis városunk, Howard Spring híres Szerelmesfiam (My, son, ny son) című regényének filmváltozata, a nagysikerű Steinbeck szüzsé: Of mice and man és sok más amerikai film kiabál a plakátokról.

És a csodálatos francia filmek! Micsoda fejlődés van bennük! Láttam Jean Cocteau remekművét, az Eternel retour-t (örök visszatérés). Valóságos választóvonal életem filmszemléletében ez a ragyogó mű. A Tristan és Izolda téma modern költői változata ez, újszerű eszközökkel, a művészi megoldások ihletet keresésével, a szépség imádatának megszállottságával felejthetetlen élmény! A hatalmas ARO 2000 személyes nézőtere három hétig játszotta reggeltől éjjelig. A főszereplő Madeleine Sologne, az új nagy francia sztár — grandiozus! És a többi nagy francia film: Les visiteurs du soir, La femme fatale, Nuit fantastique és a többi, aminek a címét nem jegyeztem fel.

A filmügyek legfőbb vezetése a propagandaminisztérium kezében van, ahol Alperin úr a cenzúra elnöke és a filmügyek vezetője. Helyettese: Tudor Posmantir úr, az ONC vezetője (Oficiul National Cinematografic) rendkívüli érdeklődéssel kíséri a magyar filmmel kapcsolatos kérdéseket és pontosan tudnak azokról a gazdátlan filmekről, amelyek egyszerűen „átgurultak” a határon és licenc nélkül összevissza játszóak az egész országban. Ennek a kérdésnek a végleges felgöngyölítése most van folyamatban.

Románia vezető filmvállalkozása, a Filmul Popular, A vállalat kb. a mi Mafirtunknak felel meg, elnöke egy kiváló asszony: dr. Natalia Scurto, aki most érkezett haza a cannesi filmversenyről és boldogan újságolta, hogy egy kis román film a nemzetek versenyében második díjat nyert, Aschenasi úr, a Filmul Popular gazdasági vezetője kiemelkedő alakja a román filmszakmának. Barátaink, a BDC filmkölcsönző magyar tulajdonosa, Heidelberg György és a Criterion cég tulajdonosa, Carl Hellmann, a román-magyar verziós filmprodukciónál ügyében mutattak nagy érdeklődést.

A román mozik vezetése meglepően szakszerűtlen. A mi számunkra valósággal kibírhatalan a folytatólagos előadások rendszere. A közönség bármikor bemehet és bármikor kijöhet. Borzalmas volt számomra annak elgondolása, hogy az Eternel retour-t, vagy Az Un ami viendré ce soir-t a közepén kezdi el valaki nézni és csak a vége után nézi meg az élejét. Ezen változtatni nem tudnak, vagy nem mernek. A 2000 személyes moziban állandóan 2500-an vannak, mert 500 ember a folyósókon köröskörül áll és vár, amíg egy hely megüresedik. A nézőtér állandóan mozog és nyüzsög.

A mozik látogatottsága példátlan. Ennek legfőbb oka az alacsony helyár. Sem a kormányzat, sem a filmkörök a helyárat emelni nem engedik. A mi pénzünkben 60—80 fillér a legmagasabb helyár. Mikor elmondtam, hogy nálunk 12 forintos helyárat is vannak, valósággal elképedtek. Nem is tudom, hogy tudnak ebből rendes filmért rendes licencet fizetni. Igaz, hogy nincs 52 százalék adójuk.

A városban legalább 10 helyen magyar filmet játszanak. Jávor, Karády, Tolnay, Dayka, Latabár, Ajtay nevét pontosan úgy ismerik, mint nálunk. Bukarest Budapest után következő legnagyobb magyar város. Kb. 300.000 magyar él ott, de a magyar filmeket nemcsak a magyarok nézik meg szívesen, hanem a román közönség is őszintén szereti őket. Igen gyenge magyar filmekről is a legnagyobb dicsérettel beszélnek. Közben nem kis elkéséssel láttam, hogy 15 éves magyar filmek is futnak kis mozikban. (Pl. Iglói diákok, Nagymama).

Két film közös gyártására folytattam tárgyalásokat, melyek most befejezés előtt vannak. A két filmet Budapesten fogjuk gyártani, a legprominensebb román művészek szereplésével. Az egyik film Lóránth László „Don Quijote csodálatos feltámadása” című modern filmjáték, amelyet én fogok produkálni és rendezni, a másik Angol keringő című Békeffy István szüzsé, amelyet Keleti Márton rendezésében fogok gyártani.

A Capsában cocktailpartyra hívtam meg a román művészvilág színe-javát. A legnevesebbek: Elvira Godenau, Lily Carandino, Nadja Cantacuzino hercegnő, Mimi Beta, Doina Missir, Tanti Cocea, Julietta Marculescu, Silly és Virginica Popescu és a férfiak: a Charles Boyer szerű Geo Barton, Georg Vraca, Mihai Popescu és a többiek — gazdag, színes művészanyag. Egyek voltunk abban a gondolatban, hogy román filmgyártást is kell csinálni. Örülnek, hogy Budapestre jönnek szerepelni. Ennek a filmhangulatnak gazdagabbá tételében nagy szerepe volt Románia miniszterelnökének, dr. Groza Péternek, aki a koktélpartin végig jelen volt, sőt előadásomat is részben ő tolmácsolta a művészeknek. Felbecsülhetetlen az a szeretet és kedvesség, ahogyan Groza Péter minden magyar ügyet kezel és támogat. Nem felszínesen és udvariasan, hanem lelkesen és bensőségesen. Ebben nagy segítségére van Suciu államtitkár, a román-magyar társaság vezér titkára, a Nemzetiségi Minisztérium vezetője. Hálásan gondolok támogatásukra nemcsak a román-magyar verziós filmkészítése körüli segítségükért, hanem azoknak a terveknek a megvalósításáért, amelyekre a Filmkurir egyik legközelebbi számában fogok visszatérni és kartársaimnak részletesen beszámolni.

A Filmkurir ajándéka

A filmélet régi munkásai is igen sokszor této-vázva állnak egyes szakmai kérdésekkel szemben, annál tanácstalanabbak, még a kisebb jelentőségű problémákkal kapcsolatban is azok, akik most álltak be a szakma dolgozói sorába.

A szakma vérkeringésének ütemét évtizedes gyakorlaton felépült szakmai szokások irányítják. Ezeket az „illetékes érdeképviseletek” „Filmbérleti és Szállítási Feltételek” címen foglaltak rendszerbe, amelyeket még a bíróságok is elfogadtak és a vitás jogügyletekkel kapcsolatos ítéleteiket ezek figyelembevételével hozták meg. (Megjegyezzük, hogy a szóbanforgó szokásjogokat ismertető kiadások kivétel nélkül elfogytak.)

De vannak egyéb természetű tudnivalók is, amelyek ismerete nélkül úgy a „mozi”, mint egymásrautaltság alapján a többi szakmai ágazatban dolgozó is a szó szoros értelmében még mozogni sem tud.

Két régi kartársunk: Castiglione Henrik és Radó István, akik annak idején még a mozi bölcsőjét ringatták, „A film-színház” címen megírták a szakma törvénykönyvét és minden egyéb tudnivalók lexikonját, amely komoly tanácsadója mindazoknak, akik ebben a foglalkozási ágban keresik meg mindennapi kenyerüket.

Ennek az értékes és valamennyiünk szempontjából fontos és nélkülözhetetlen munkának első kiadási jogát a „Filmkurir” szerezte meg és j. é. december 1-től hetenként, folytatásokban közölni fogja.

A könyvet szerkesztői a mozgófénykép feltalálásának 50 éves jubileuma alkalmával írták.

Hangosfilm berendezések

Erősítők
Hangszórók
Transzformátorok
Alkatrészek
Gyártása
Javitása
Karbantartása
Korszerűsítése

Á. K. I. R. T.

TELEFUNKEN

Budapest, VI., Andrásy-ut 59

Telefon: 224-836

Hagyják abba

már végleg a magyar vagy külföldi filmek jog nélküli eladását. A filmek eladását szerzői egyezmény védi, így tehát filmet sem szabad a jogdíj megfizetése nélkül „eladni”. Ebből természetesen önként következik, hogy jogdíj megfizetése nélkül sem szabad készíteni vagy készíttetni, vagy meglévő kópiát a belföldön vagy külföldre „eladni”, közvetíteni, mert ezzel

büntetőcselekményt követ el az, aki „eladja” a filmet, vagy aki „megvásárolja”, végül aki „közvetíti” a filmet és az is, aki a bűnös úton megszerzett filmkópiát a vámkülföldre kiviszi.

Ha fátyolt borítunk az elmúlt másfél év illegális filmdolgaira, mert zavarosban halászók mindig akadnak, ezek azután rendszerint a normális viszonyok helyreállításával el is tűnnek, de a normális gazdasági életben nincsen keresnivalója a magyar filmszakmában az olyan embernek, aki visszaél a törvénnyel, aki — magyarán mondva — csal, idegen tulajdont elad, megbízás vagy fölhatalmazás nélkül filmjogokat „elad” vagy jog nélküli filmhez kópiát szállít. Ne hivatkozzék senki, hogy „Bukarestben azt mondták neki”, hivatkozni csak írásra lehet, és pedig vagy eredeti szerződésre vagy követségi láttaozással hitelesített írásra, mert sokszor még az írások is hamisítványok. Vigyázzanak a budapesti filmlaboratóriumok, hogy kinek

készítenek belföldi vagy külföldi célokra filmkópiákat és az idegen filmekről itt elkészített és itt lévő dubnegatívok tulajdonosai nagyon vigyázzanak arra, nehogy olyannak engedjék át a dubnegatívot kópialehúzásra, akinek nem állt jogában róla kópiát készíteni. A szakmában sok az új ember, ezek egy része azt vallja, hogy „miután a dubnegatív az enyém, én annak csináltatok kópiát, akinek akarok”. Ez — enyhén szólva — téves felfogás és fölhívjuk az illető aratatlantok figyelmét arra, hogyha a tulajdonukat képező dubnegatívról illetéktelenek kópiát engednek át, maguk is bűnrészesekké válnak és esetleges bűnügyben ők felelnek első sorban az elkövetett szerzői jog megsértéséért. Miután lassacskán mégis csak a rendes kerékvágásba jutunk, föl kell hívnunk ezen az úton mindenki figyelmét arra, hogy

sem közvetlenül, sem közvetve ne kövessenek el szerzői jog ellen bűncselekményt, mert minden felszínre kerülő esetben nemcsak az érdekelték lépnek föl az illetők ellen, hanem a Magyar Filmipari Szövetség is teljes erkölcsi súlyával megvédi tagjai érdekeit, de főleg — ha ideiglenesen megbízás nélkül is — a külföldiek érdekeit is,

mert a külföldi jogos érdekek megvédése magyar becsületbeli ügy!

CSEHORSZÁGI HIREK

Igazolt és nem igazolt cseh filmszínészek. Éveken keresztül ismert volt nálunk is Vlasti Burián cseh kómikus. Ezt a hosszú és nyurga színészt a cseh szövetség a felszabadulás után nem igazolta, mert a németekkel együttműködött. Burián megfellebbezte az ítéletet és a prágai törvényszék legutóbbi tárgyalásán megállapította, hogy a Burián ellen fölhozott vádak nagyrészt nem felelnek meg a valóságnak, úgyhogy a népszerű színészt fölmentette. Elítélte a prágai bíróság Lyda Baarovát, aki hosszú időn keresz-

tül együtt dolgozott a németekkel, sőt barátság fűzte dr. Goebelshez is... Cenek Slegl cseh színészt a megszállás alatti időben tanúsított magatartása miatt örökre eltiltották a filmtől és színpadtól. Ugyancsak elítélték Adina Mandlovát is, szintén a németekkel való együttműködés miatt. Binovec cseh filmrendező ügyében a vizsgálat még folyik s így egyelőre ő sem lépheti át a műtermek kapuit. A csehszlovák köztársaságban egyébként most szintén összeállították a fasisztajellegű filmek jegyzékét.

Győzelem és film

kerültek egymás mellé talán aratlatlanul, talán tervszerűen. Erdemes elmesélni, mert inkább mesebe illő, mint komoly „film-ügy”.

1943 szeptemberében — sokan emlékeznek nálunk is az akkor egyoldalú német hadijelentésre — súlyos harcok folytak a hollandiai Arnheim város körül, a német-holland határszélen. A harcba beleszólt kb. 10.000 angol ejtőernyős is, akik szépen, csöndesen szálltak le a hollandiai tulipánmezőkre, hogy Hitler hordáival fölvegyék a küzdelmet. A harc nem a legszerencsésebben sikerült, mert a magukra hagyott angolok nem bírták a küzdelmet. A 10.000 angol ejtőernyős közül több mint 8000 hősi halált halt az arnheimi hídfőnél és csak kétezer katona menekült meg ebből a szörnyű pokolból. Erről a dicsőséges harcról angol film készült, *Theirs is the Glory* (Az övéké a győzelem) címen, amely a nagy csata évfordulóján, szeptember 17-én, egy napon három helyen került bemutatásra.

Londonban, Ottawában és Arnheimben.

Igy került egymás mellé film és katonai dicsőség. Így ünnepelte meg egy remekmű 10.000 kanadai és angol katona élethalál harcát a szabadságért. Kell-e ennél szebb emlékmű, mint három premier egy napon három — mondhatnók — világrészben?

Jó vetítőfelületet

„KIRÁLY”

készít és szerel

Király Sándor
VII., Dózsa György ut 40

Fizessen elő

a Filmkurírra!

A FILMIPARI SZÖVETSÉG HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

A Magyar Filmipari Szövetség fegyelmi bizottsága 1946 október 31-én tartott ülésén Udvardy László és Bodrossi Ernő ügyében a következő határozatot hozta:

A fegyelmi bizottság Udvardy Lászlót és Bodrossi Ernőt az alapszabályok 17. szakaszában lefektetett rendelkezések értelmében írásbeli megrovásra ítéli és a megrovásnak a Filmkurírban való közzétételét rendeli el.

Indokolás: A fegyelmi bizottság a paritásos tilalmi bizottság jegyzőkönyvéből és a felek vallomásából tényként állapította meg, hogy Udvardy László és Bodrossi Ernő súlyosan vétettek a szakmai rend tisztesség és jóerkölcsök ellen, amikor a „Szováthy Éva” című film eladásánál, illetve megvételénél olyan feltételt kötöttek ki, illetve fogadtak el, amely lehetővé tette a mozis szerződésadta jogainak megkerülését és kijátszását.

Általános szakmai gyakorlat, hogy a filmek eladásánál a vevő az eladott filmre kötött jogérvényes szerződéseket átvenni és teljesíteni tartozik, mert a mozisra nem származhat joghátrány abból a körülményből, hogy a filmeladás következtében másnak a tulajdonába ment át. Minden ezzel ellenkező megállapodás, amely alkalmas az egyik szerződő fél jogainak csorbítására és kijátszására, a szakmai rendbe, tisztességbe és jóerkölcsökbe ütközik.

Udvardy László és Bodrossi Ernő a fegyelmi bizottság ítélete ellen a választmányhoz fellebbeztek, azonban a választmány fellebbezésüket elutasította és a fegyelmi bizottság ítéletét helybenhagyta.

A szakma biztosítási problémájával foglalkozó közleményünk, valamint e tárgyban kibocsátott körlevelünk élénk visszhangra talált.

Tagjaink felismerték az egységes eljárásban rejlő erőt, ebből eredő előnyöket.

Mindenkinek külön-külön, de végeredményben az egész szakma érdekeinek megvédéséről van szó!

Kérjük tagtársainkat, hogy a már kiküldött biztosítási kérdőíveket kitöltve hozzánk visszajuttatni szíveskedjenek. Akik még nem kapták meg, a közeljövőben megkapják.

A Magyar Filmipari Szövetség tilalmi bizottsága 1946 november 26-án, kedden, a következő ügyeket tárgyalja:

Fox film rt. — Kárpát mozi,
Csillaghegy;

Fox film rt. — Korzó mozi,
Orosháza;

Egyetértés film — Balaton-
szárszó;

Egyetértés film — Petőfi mozi,
Aszód;

Egyetértés film — Glória mozi,
Tárnok.

A Magyar Filmipari Szövetség tilalmi bizottsága 1946 november 28-án, csütörtökön, a következő ügyeket tárgyalja:

Modern film — Kossuth mozi,
Üröm;

Dr. Baik film — Kossuth mozi,
Üröm;

Mafirt — Orient filmipari rt.;
Mafirt — Kultúr mozi, Jászalsó-
szentgyörgy;

Péchy Gáborné — Matador film,
Köszegi Gábor.

A Magyar Filmalkalmazottak Szabad Szakszervezetében a filmgyártási munkások béregyeztető tárgyalásán, 1946 október 31-én a következő határozatot hozták:

A béregyeztető bizottság elvben megállapodik abban, hogy a július 31-én hozott határozatát megerősíti azzal a kiegészítéssel, hogy a 67. pont 140 forint heti bérnek felel meg. Egyébként ezt a hetibért a filmgyárak csak akkor folyósítják, amikor a filmgyártás megindul, addig a július 31-i bértételek maradnak érvényben. Az egyes kategóriák bértételeit a vállalat vezetősége és az üzemi bizottság közösen állapítja meg. A felemelt fizetések a filmgyártás megindulásának időpontjától járnak.

A Budafokon tárolt egyes filmek tulajdonosai eddig nem jelentkeztek, vagy tulajdonjogukat kellően nem tudták igazolni. Ugy ezeknek a filmeknek mint a mozgósínházaknál rekédtt és később beküldött filmeknek mult számunkban megjelent listáját alattiakban folytatjuk:

Futótűz,
Kadettszerelem,
Éjszaka lánya,
Nemes Rózsa,
Két Bajtay,
Férfisors,
Hivatása orvos,
Rémhír,
Téli Budapest,
Retour au Bonheur,
Bill of Divorsement,
Forradalom grófja,
Igazolt jogos tulajdonosaik jelentkezzének 8 napon belül a Magyar Filmipari Szövetségnél.

A magyar filmgyártással kapcsolatos ankét előkészítésére még ezen a héten összeül a Magyar Filmipari Szövetség és a Magyar Filmalkalmazottak Szabad Szakszervezete paritásos bizottsága.

Gyors
pontos
megbízható
filmszállítás

IBUSZ

Bpest, VII., Erzsébet-krt 9/11

Telefon: 22-44-50

H I R E K

Államosították a filmkölesönzést Bulgáriában. Az egyik szófiai filmvállalat, amely az elmúlt években sok-sok magyar filmet vásárolt, de egyéb külföldi filmjogokat is Budapesten szerezte meg, közölte budapesti képviselőjével, hogy a további vásárlásokat kénytelen beszüntetni, mert az állam átvette az állami filmkölesönzőcégek anyagát, vagyis államosították az egész filmkölesönző ipart. A mozgóképszínházak ezidőszertig még megmaradtak a magyar kezekben.

Érdekes megállapodásról számolhatunk be. A Kimort és az Unio filmvállalat a teljes együttműködésre vonatkozó megállapodást kötött egymással. Eszerint a Kimort teljes moziparkjával támogatja az Uniot. E megállapodás ellenére mindkét cég megőrzi teljes jogi, erkölcsi és üzleti függetlenségét és e megállapodással kapcsolatban személyi változás egyik cég keretén belül sem történt.

A filmcenzúra az utóbbi hetekben egymásután cenzúrázta le a régi és új keskenyfilmeket. Az elmúlt héten három magyar filmet engedélyezett, ezzel szemben betiltotta a *Kerek Ferkó* című magyar film keskeny változatát. Az egyik filmet a rossz kópia miatt vizsgálatra alkalmatlannak minősítette. Tanulság: *csak jó és kifogástalan kópiákat* kell megvizsgálatra benyújtani, nem pedig elhasznált, esős másolatokat.

BECK IMRE

filmkölesönző vállalat
BUDAPEST, VII.,
ERZSÉBET - KÖRUT 8
Telefon: 222-205

**Kössön jó
magyar filmeket**

8 magyar film!
8 siker!

Magyar és külföldi
üzletfilmek!

Készül az 1947-es Filmművészeti Évkönyv, Lajta Andor népszerű Filmművészeti Évkönyvnek 1947. évi kötete december 10-ike körül jelenik meg. A 30 ives gazdag és érdekes anyaggal rendelkező mű felöleli a szakmai tudnivalókat és nagyrészt közli már az új moziengedélyeket is. Az új Filmévkönyv ára 20 Ft. Szerkesztőség: Bp. Thököly ut 75.

Az elmúlt napokban érdekes orosz filmvezérek tartózkodtak Budapesten. Az egyik Budajew, a moszkvai Szovexportfilm vezérigazgatója, a másik Balagyin, a berlini Szovexport-fiók vezérigazgatója. Mindketten Kovács István kíséretében tanulmányozták a budapesti műtermi és moziviszonyokat, majd 3 napi itartózkodás után visszautaztak. Ittlétük alatt a Mafirt vacsorát rendezett tiszteletükre a Bristol-szállóban.

Új filmműtermek Milánóban. Milánó régen elvesztette filmgyártó jelentőségét. Egykor Stefano Pittaluga idejében itt is dolgoztak, éppen úgy, mint Torinóban, azóta azonban a Po melletti nagyváros csak előkelő moziváros lett. Most azonban új filmgyár létesült Mliánóban. Ez a filmgyár egyelőre két hatalmas műteremből áll és az Industria Cinematografiche e Teatrati (I. C. E. T.) cég tulajdona. Az ICET most társult az ALCINA nevű francia filmgyártó céggel, amely már el is kezdte első filmjének főlvételeit. Elsőnek Strindberg Haláltánc című drámája kerül filmre francia és olasz színészek közreműködésével.

Megnyílt Budapest legújabb mozgóképszínháza. Jelentette a Filmkurír, hogy a régi Kristálymozgót átalakítják és újból megnyitják. Az engedélyt a Ganz Waggonyár kommunista párt-szervezete kapta és a szervezet megfelelő átalakítások után a mozgóképszínházat a közelmúlt napokban Előre filmszínház néven meg is nyitotta. A mozinak Kuti Sándor, a gyár üzemi bizottságának tagja, az üzemvezetője.

Készül a vidéki filmszállítmányok biztosítása. Régi kérdést igyekszik a Filmipari Szövetség megoldani, amikor kezébe vette a vidéki filmszállítmányok biztosításának ügyét. Ez az ügy legutóbb szóba került a Szövetség választmányi ülésében és azon ügy döntöttek, hogy vidékre küldésre kerülő filmszállítmányok biztosítása ügyében a Szövetség kössön megállapodást valamelyik biztosító társasággal. Az erre vonatkozó megbeszélések rövidesen megindulnak.

Magyar film készül a szabadságharc 100 éves évfordulójára. Zsoldos Andor, a kiváló újságíró, a Filmszakszervezet Művészeti szakosztályának elnöke, még az év elején terjedelmes beadványban fordult a Magyar Művészeti Tanácshoz és ebben azt kérte, hogy a magyarság már most készüljön föl 1848 méltó megünneplésére és többek között méltó filmmel ünnepelje meg az évfordulót. Beadványában arra hívta föl a Művészeti Tanácsot, hogy a 48-as szabadságharc százéves évfordulójára készíttessen a főváros filmet Petőfiről. A filmnek Világszabadság lenne a címe. Értesülésünk szerint hasonló jellegű film készül Franciaországban, sőt egy másik országban is. A Művészeti Tanács annakidején érdemben foglalkozott a beadvánnyal és azt további elintézés céljából áttette a főváros-hoz. A főváros részéről az ügygel már foglalkozott a kulturális ügyosztály, amely — értesülésünk szerint — rokonszenvvel fogadta a tervet. Zsoldos Andor most részleteiben dolgozza ki az elkészülő film forgatókönyvét.

VÁLASZ KOVÁCS ISTVÁN CIKKÉRE

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy itt reflektálhassak, ha kissé megkésve is, Kovács István „A kétarcú szakma” című cikkének érdekes és igen jellemző megállapításaira. Joggal panaszkodik és csodálkozik a cikkíró a különféle egyenlenségeken és személyi torzszalkodásokon, de tőle eltérően én e jelenségek okát abban látom, hogy a *jelenlegi pártmozirendszer* — egyes közvetlen haszonélvezőit kivéve — az egész szakmát elkedvetlenítette. Ebből keletkezik a gyűlölködés, személyi torzszalkodás, amely bár tapasztalható volt a múltban is, de oly mértékben, mint ma, sohasem.

Joggal fúrnak, irigykednek többen, mert sokan azt látják, hogy ma nem kizárólag a tudás és tehetség az irányadó, hanem az okos elhelyezkedés. Hiányzik az egyéni tehetség érvényesülésének a lehetősége, az egyéni felelősség érzése, az egészséges verseny, *kialakult egy új mozitröszt,*

viszont új mozik nem épülnek, a rommozikat nem helyezik üzembe, a magyar filmgyártás nem tud megindulni. Így csak rideg, lélek nélküli, bürokratikus, személytelen lehet a szakmai élet. Igaz van a cikkírónak, a felszabadulást nem így képzeltük; átfogó terveink voltak, modern mozikat akartunk felépíteni, az alkalmazottak helyzetén lényegesen javítani és több és szebb magyar filmet gyártani, okos és lélekkel telt propagandát csinálni a demokratikus felfogásnak. Mindez azonban csak álom maradt. *Hiába küzdöttünk hát éveken át az átkos Gerő-tröszt ellen. Kaptunk helyette egy sokkal hatalmasabb trösztöt.*

Nézetünk szerint nincsen más gyógyszer, mint az egyéni felelősség kialakulása, a versenytársi viszony felépítése. Tűnjenek el azok, akik a múlt züllött rendszerét éppen úgy kiszolgálták, ahogy haszonlesői a mának. Nem volna kifogás az ellen, ha az egyéni engedélyesek egy bizonyos

százalékot a mozik bevételeiből egy közös pénztárba fizetnének és abból részesülnének a pártok. Ez esetben a pártok kockázatmentes jövedelemhez jutnának.

Ami végül a t. cikkíró felháborodását illeti, hogy t. i. felzúdulás támadt, mert egyesek vidéki moziengedélyeket kértek, alapos félreértésnek tartom. A felzúdulás azért tört ki, mert egyrészt olyanok kértek moziengedélyt, akik arra teljesen érdemtelenek és a moziszakmában nem működtek. Van a moziszakmának elég olyan érdemes tagja, akik a múltban nem tudtak engedélyhez jutni és ezek részére kellene engedélyt adni.

Én is azzal zárom soraimat, amivel a t. cikkíró: a szakmának két arca világít felénk. *Én is azt kiáltom: a szakma a vesztébe rohan, állítsátok meg ezt a szörnyű folyamatot. Inkább ma önként, mint holnap kényszerűségből.*

Maradtam Szerkesztő úrnak

igaz híve:

Borhegyi István

MICHEL SIMON LEGHATALMASABB ALAKÍTÁSA:

**KIRÁLY
BOLONDJÁ
(RIGOLETTO)
FELEJTHETETLEN ÉLMÉNY
KINO FILM**

MEGJELENIK
DECEMBERBEN

CORVIN

UJ FILM-
PÉLDÁNY

FILMTECHNIKA

SZERKESZTI:
BARABÁS DÁNIEL
OKL. MÉRNÖK

A filmrongálódás a filmszakma egyik legkellemetlenebb és legnehezebben elviselhető vesztesége. Mégis a filmrongálódás elsősorban magát a film tulajdonosát, illetve a kölcsönzöt érinti. A kifejlesztett gyakorlat szerint azonban a filmen sérülés formájában okozott kárért a kár mértéke arányában felel az, aki a filmrongálást okozta. Ez az oka, hogy elsősorban a filmszínházakat, illetve a filmet kezelő gépészeket érdekli leginkább, hogy berendezésük a filmszalagot ne rongálja. A lelkiismeretes gépész ezért nemcsak azt figyeli, hogy gépe a filmszalagot rongálja-e vagy sem, hanem gépét mindig előzetesen alapos vizsgálat tárgyává teszi, nehogy azon filmrongálódás előfordulhasson.

A sérülések keletkezhetnek az emulzió vagy a celluloid oldalon. Lehetnek felületiek és mély-

rehatók. Megsérülhet ezen kívül a film perforációja is.

Ilyen filmsérüléseket okozhatnak: a gépen keletkezett lerakódások vagy kopások, kapuszorító-rugók helytelen beállítása, fogasdobok alakópottsága, helytelen filmbefűzés.

Ennek megfelelően a filmen keletkezett sérülések is különbözőek lehetnek. Ami a hangcsiklon keletkezett sérüléseket illeti, ezek közül egyike a legkellemetlenebbeknek az, amikor erős beltörés következtében a perforációból enyhe repedések vagy nyomások futnak a hangcsik felé és ezek átvilágítása alkalmával a hangszóróban a perforáció-okozta zörejt jelenik meg. A másik igen kellemetlen és durva filmsérülés, amely a hangcsik minőségét igen erősen lerontja, az, ha ezen végigfutóan mélyreható karc keletkezik akár az emulziós, akár a celluloid oldalon. Az ilyen séri-

lés a moduláció egyes részeit eltávolítja és magában a hangviszszaadásban végigfutó erős sercegés és zörejt jelzi, hogy a hangcsikot komolyabb sérülés érte.

Enyhébb, de ugyancsak kellemetlen hiba az, amelyet a film felületi kopottsága a hangcsikban a gépészek és a közönség által jól ismert „eső” okoz.

Látjuk a felhozott példából, hogy az enyhe suhogástól egészen a brekegésig mindenfajta kellemetlen kísérőzajt okozhat a filmsérülés a hangcsikban. Ezért érdeke elsősorban a filmszínháznak, valamint a gépésznek, hogy a beérkezett filmet mindenkor vetítés előtt átvételkor megvizsgálják, annak állapotát még mielőtt a filmet gépre tették, megbízható tanak által lerögzítsék és a film sérültsége szempontjából felmerülő kifogásaikat azonnal távirati úton közöljék.

A

demokratikus magyar mozgóképszínház szakma gyorsabb ütemű átalakulásának egyik legnagyobb akadály a megfelelő minőségű és mennyiségű új filmgépek beszerzése és felszerelése. Az elmúlt esztendőknben német és olasz gépek domináltak a magyar piacon. A Zeiss-Ikon és Bauer-gépek tucat számra kerültek az országba,

úgyhogy nemcsak az újonnan megnyíló filmszínházak jutottak új és modern leadógépekhez, hanem a régieket is állandóan fel lehetett frissíteni. Ennek a két gépfajtának behozatala megszűnt és egyelőre aligha lehet arra számítani, hogy ezekből a gépekből újakat kapjunk, mert azokat még Németországban sem gyártják. A Cinemeccanica nevű olasz gépek behozatala szintén szünetel. A hazai gyárak közül a Marx és Mérei nem dolgozik, a Boschék, akik a Bauer-gépeket importálták, szintén nem foglalkoznak mozgóképszínházi gépekkel. A magyar filmpiacnak már a kópiamegőväs szempontjából is gondoskodni kell arról, hogy a kieső országok helyett máshonnan jöjjenek be újabb gépek. Egyelőre a hazai javítóműhelyek igen értékes szolgáltatásokat végeznek a meglévő gépek megjavításával, mert igen sok helyen kitűnően megjavított és újjalakított gépekkel pótolják a hiányzó újakat.

Filmszínházakat

ujjáépít

tervez

kivitelez

HIDY IMRE

ÉPÍTÉSZ-ÉPÍTÉS VÁLLALKOZÓ

XI., Szent Imre herceg-utja 76

TELEFON: 458-742

Ismer engem?
A munkámat is?
Tehát javíttasson

RICHTER

-NÉL

XIV. Dorozsmai út 33

Finom mechanikai üzem

Minden szükséges gépberendezést raktárról szállit

Kiadja a
MAGYAR FILMIPARI
SZÖVETSÉGSzerkesztésért és kiadásért
felel:

Gács Miklós

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:Budapest, VII., Erzsébet-
körút 8. II. 2.

Telefon: 422-582, 427-316

Schultz nyomda, Vig-utca 1
Telefon: 135-094